

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 11.

V Ljubljani, v soboto 17. marca 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Dve nenavadni prikazni.

Naj reče kdo, kar hoče, z malo rezervo danes hvalimo našega žurnalističnega tovariša dr. Tavčarja in njegovega kompanjona Malovrha. Nulla regula sine exceptione. Z dvema člankoma sta si moža zaslužila našo pohvalo.

Prvi članek so prinesle „Novice“ št. 10. pod naslovom „Ljubljanski občinski volilni red“. Urednik Malovrh se je v njem oklenil naših zahtevanj, da treba razširiti volilno pravico pri volitvah za deželni zbor in za ljubljanski občinski zastop tudi na doslej brezpravne volilce in ustvariti novo kurijo. V članku se dokazuje, da na tisoče prebivalcev, ki so doslej brez upliva na občinsko gospodarstvo, čedalje glasneje zahteva, naj se jim odpro vrata v občinski zastop, in to iz tega vzroka, ker indirektno davke nosijo tudi tisti, ki doslej nimajo nikakih političnih pravic, in ker tudi direktne davke vračajo posestnikom najemniki, trgovcem in obrtnikom pa konsumentje. Članek tedaj priporoča po vzorcu Dunajčanov in Pražanov urediti volilno reformo tudi v Ljubljani, in to precej, brez hrupa in boja in posebnega pritiska od nasprotnih strank, ker „je vsekako bolje, če se stori ta neizogibni korak prostovoljno sedaj, kakor če bi se moral storiti neprostovoljno v drugih razmerah“.

Kdor se spominja notice v zadnjem našem listu, ko smo povedali, da je dr. Tavčar glede ustanovitve nove kurije za Ljubljano dejal: „Ali mislite, da smo na glavo padli?“ — si utegne misliti, da je Malovrh le izredno muhast in da hoče šefa svojega glavnega lista v postranskem svojem listu na glavo postavljati, ali pa, da je izredno prefrigan, in da je ves članek le vaba nezadovoljnih elementov v vrste „Narodove“ stranke pri prihodnjih občinskih volitvah, namreč socijalnih demokratov in pa vseh tistih neodvisnih meščanov, ki že precej glasno godrnjajo zoper c. kr. profesorski kolegij na magi-

stratu. V politiki res treba previdnosti in znan nam je izrek: Timeo Danaos...., a vendar, za omenjeni članek Malovrha pohvalimo.

Pa tudi Tavčarjev „Leibjournal“ si je s člankom od četrtka zaslužil pohvalo našo. Članek je spisal dr. P. Regelj in „Slov. Narod“ ga je prinesel brez opazke. Ako se spomnimo na brezkončne grdobije, s katerimi je bil zadnji čas napolnjen „Narod“, in če se hočemo poslužiti primere po okusu našega prijatelja Tavčarja, reči moramo, da je ta članek zelena bilka, ki je pogumno poglala iz srede obširnega kravjeka. To zeleno bilko je rodilo spoznanje „Narodove“ inteligence, da je ona kriva neuspehov naših poslancev in neizmerno žalostnih razmer med slovenskim narodom. Jedro „Narodovega“ članka obsega iste misli, katere smo povedali mi v predzadnjem članku: „Zakaj slovenski poslanci nimajo uspeha“.

Dr. Regelj pravi: „O naših državnih poslancih je javno tudi slovensko mnenje, da so premalo delavni, premalo energični, deloma nekateri nesposobni in vsled tega brez ugleda v parlamentu in v državi. No, ni nam treba poslancev preveč zagovarjati, ali mi bi rekli, da vsega poslanci krivi ne morejo biti in tudi krivi niso, krivdo ima morebiti celo največ ves slovenski narod, posebno slovenska inteligenca. Narod ima takšne zastopnike, kakršne pač zasluži.“ — Članek potem stavi slovenskim poslancem v izgled delavnost čeških in nemških poslancev ter priznava, da je naša žurnalistika na vaškem političnem nivoju, in nato zopet pristavlja: „Naša inteligenca ima mnogo na vesti!“ — Ko je članek v imenu slovenske inteligence odmolil „mea maxima culpa“, naredi dober sklep in predlaga, da naj bi se v krogu poslancev določili nekateri politični veljaki, ki bi kot udje „narodnega sveta“ kontrolovali vlado. Poslanci bi morali poskrbeti za vestne informacije med narodom in imeti razumno centralistično vodstvo.

Na nas je ta trezni članek napravil vtis, da se še gode čudeži na svetu, in dal nam je lučico upanja, da se „Narodovci“ sedaj v postnem času hočejo povrniti k politični pameti. Pohvala tedaj dr. Tavčarju, ako je z njegovo vednostjo prišel Regeljnov članek v „Narod“. Se ve, mogoče je tudi, da dr. Tavčar članka pred tiskom ni videl, namreč če ni utegnil paziti, če je bil preveč okupiran s korekturo četrte izdaje „Izgubljenega Boga“, oziroma z organizacijo kolportaže te vzgojevalne knjige med mladino višje gimnazije. Pokazalo se bode iz „Naroda“ v prihodnjih dneh, če zasluži pohvalo dr. Tavčar, ali pa samo njegova uredniška nepaznost.

Politiški pregled.

Spravne konference se bodo zopet nadaljevale prihodnji ponedeljek. Čehom Nemci ne bodo seve ničesar dovolili in tako bodo sedaj pravne konference sklicane samo zato, da dobe „formalen konec“. Čehi bodo na neuspehu konference jahali in z njimi opravičevali svojo obstrukcijo napram gospodarskim predlogom vlade. Tako bomo s „spravnimi konferencami“ tudi Slovenci tepeni.

Cesar pomilostil je vse moravske Čeha, ki so bili obsojeni v ječo, ker so dali duška svoji nevolji, ko so se odpravile Nemcem na ljubo češke jezikovne naredbe. Za pomiloščenje se je trudil drž. poslanec duhovnik dr. Stojan.

Wolf je v drž. zboru zahteval, naj vlada duhovne vaje, katere je lani na srednjih šolah zopet dovolila za veliko noč, prepove. To so svobodomislenci novodobni ti apostoli svobode!

Deveturni delavnik v premogovnikih. Pododsek socijalno-političnega odseka je naročil poslancu dr. Fortu, naj predloži in zagovarja načrt z naslednjimi določbami: 1. Delo v premogovnikih pod zemljo se določi na devet ur. 2. Ta normalna delavna doba stopi v veljavo s 1. januarjem 1901, vendar se pa more ta izved

Božji grob pod Ljubljano.

Ves postni čas, zlasti v petkih zjutraj ter v nedeljah in praznikih popoldne, hodijo Ljubljančani radi k Božjemu grobu, mali kapelici groba Kristusovega, ki stoji picle pol ure pod Ljubljano poleg podružne cerkve sv. Štefana. Po cerkvi sv. Štefana (Štepana) je sosedna vas dobila ime Štepanja Vas.*) Kraj pri tej cerkvi in ondotna božja pot se pa po navadi imenuje pri Božjem grobu.

*) Vrhovec piše v knjigi »Ljubljanski meščanje« str. 52.: »Štepanja Vas, Stephansdorf, nosi to ime še le dobrih sto let. Pravo njeno ime je »Depana Vas«, katero so Nemci prestrojili v »Dippelsdorf«. Pred letom 1750. nisem našel »Stephansdorf« niti jedenkrat, ampak dosledno »Dippelsdorf«. Najprej je dobila vas sedanje ime v ustih ondotnih kmetov, ki niso vedeli, kaj početi z nerazumljivo »Depano vasjo«. Da se je prekrstilo to ime, pripomogel pa je največ sv. Štefan, patron tamošnje podružnice.« — Ta izjava se nam zde neresnična. Niti enega dokaza nimamo, da bi se bila vas kdaj imenovala »Depana Vas«. Mogoče je, da je kdaj kak nemški pisar, ki ni razumel pomena imena Štepanja Vas, napravil spako »Dippelsdorf«, ali resnica je, da se je po navadi pisalo »Stephansdorf«. Pa tudi slovensko ime Štepanja Vas je mnogo starejše, kakor misli g. Vrhovec. V krstnih knjigah stolne župnije ljubljanske se čita: l. 1589. »if Shtepane vafsi« ter l. 1590. »Stepana Vafsi« in »Stepania vafsi«. Iz 17. stoletja imamo za to imenovanje še več dokazov.

Sezidala se je cerkev Božjega groba v Štepanji Vasi l. 1653. Dne 6. aprila 1653 so vikar župne cerkve sv. Petra v Ljubljani in ključarja štepanjske podružnice zamenjali nekoliko svetá s Štepancem Mihaelom Bezljajem, podložnikom deželnega glavarstva. Bezljaj je odstopil kos travnika ob pokopališkem zidu pri cerkvi sv. Štefana. Deloma na Bezljajevem svetu in deloma na pokopališču se je potem zgradila sedanja kapelica, posneta po veliki cerkvi božjega groba v Jeruzalemu. Na veliki petek dne 11. aprila l. 1653. je ljubljanski knezoškof Oton Friderik grof Buchheim položil in blagoslovil vogelni kamen. Isto leto se je kapela dozidala in dne 6. marca 1654 je imel v kapeli njen ustanovnik Ivan Andrej pl. Stemberg, novomeški prošt in škof (in partibus) v Skopiji na Folgarskem, slovesno sveto mašo. V kapeli, ki ima dva dela, leži na sredi prvega dela črn štirivoglat kamen, spominjajoč nas kamena na grobu Kristusovem, in skozi nizko odprtino se pride v malo svetišče, kjer je oltarček in pod njim leži podoba Kristusa, položenega v grob. Da je prošt Stemberg na svoje stroške postavil to kapelo v spomin Kristusovega trpljenja in njegovega pokopa leta 1653. nam pove latinski napis v kapeli. Stemberg je dal sezidati ob poti

iz Ljubljane do Štepanje Vasi tudi 13 znamenj, tako da je bila kapela božjega groba štirinajsta postaja križevega pota. Od teh znamenj dandanes stoji le še eno, namreč ono pri Štepanjskem mostu. Pomniti je pa, da je Ljubljanska tačas imela drug tok, kakor dandanes. Grubarjevega kanala še ni bilo, prekopa proti Selu tudi še ne, in vsa Ljubljana je tekla po strugi, ki se še pozna, čez Kodeljevo in okoli gradu.

Ko je bila kapela zgrajena, je Stemberg, ki je bil dotlej stolni prošt ljubljanski, postal prošt v Novem Mestu, kjer je umrl dne 18. aprila 1666. V oporoki se je dne 15. aprila 1665 še spomnil svoje kapele pri Božjem grobu. Ustanovil je bil tu že prej beneficij z naslovom opatiije, da bi se ob petkih v postu vedno opravljale maše v kapeli božjega groba. Imenoval je še živ prvim opatom svojega sorodnika ljubljanskega kanonika Ivana Jerneja Gladiča l. 1663. V oporoki je pa ostavil 3600 gld. in graščino v Hmeljčiču pri Mirni Peči kot ustanovno glavnico za opatijo in za neko dijaško ustanovo. Beneficij (simplex) naj dobiva, tako je določil, duhovnik iz sorodstva, katerega predlaga škofu starosta iz rodbine Stembergov.

S tem beneficijem se je l. 1689. združil še beneficij, katerega je l. 1678. v cerkvi sv. Šte-

bena doba v posamnih slučajih raztegniti do 1. januv. 1902. 3. Pri posamnih premogovnikih in delavskih kategorijah, kjer je potrebna sprememba delavne dobe, se more ali začasno ali trajno določiti izjeme. Spremenjena delavska doba pa ne sme prekoračiti desetih ur. 4. Izvedbeni in nadzorovalni organi se morajo določiti iz vrst delegatov podjetništev in delavcev. Rudniško glavarstvo je druga in poljedelsko ministerstvo tretja in zadnja inštanca. Ta načrt predloži odsek zbornici še le po veliki noči. Pri tem načrtu imajo delodajalci skoro prosto roko. Načrt re bo mnogo koristil delavcem. V eraričnih premogokopih se uvede bajc 1. jan. 1901 osemurni delavnik.

Nova poljska deželna poslanca sta Stojalovski in minister Piętak. Ob volitvi Piętakovi so rogovili socialni demokrati, da je moralo več prostorov zasesti vojaštvo.

Spremembo volilnega reda na Dunaju je ministerstvo soglasno predložilo cesarju v potrjenje.

V Braziliji je vlada prišla na sled zaroti proti republiki. Zarota je bila baje delo monarhistov.

Rusija in Japan. Poročajo, da je Japonska priznala rusko premoč na Koreji. Tako so se izjalovile nade kramarskih Angležev, da pride mej Rusijo in Japanom do razpora.

Perzijski šah nastopi svoje potovanje v Evropo meseca maja. Doslej je določeno, da bode obiskal ruskega carja, cesarja Viljema, svetovno razstavo v Parizu, angleško kraljico in tudi avstrijski dvor na Dunaju. Spremljal ga bode perzijski prestolonaslednik in številno spremstvo. Potovanje bode trajalo pol leta.

Vojna v južni Afriki. Angleži so že v Bloemfonteinu, glavnem mestu Oranje države. Buri jim tu niso delali mnogo preglavic, ker so že šli na transvaalsko mejo, samo 300 Burov si je dovolilo šalo, da je celi dan zadrževalo 40.000 Angležev. Južnoafriški republiki sta poslali lordu Salisburyju brzojavko, s katero predlagata, naj se sklene mir pod pogoji, katerim morajo pritrditi Buri. Buri so že naprej vedeli, kak bode angleški odgovor, a so poslali Angležem to brzojavko, da dokažejo z angleškim odgovorom velevlastim, kaj namerava angleška vlada z usodo južnoafriških republik. Anglija noče mirovati, dokler Angleži ne pridejo v Pretorijo. Potem bode sklepala mir pod svojimi lastnimi pogoji, ker se je odločila, da si zagotovi neovržno nadvladje Angleške nad obema republikama. Burski general Joubert z navdušenimi svojimi Buri, ki so vsled ošabnega angleškega odgovora tem srditejši, dela za obrambo transvaalske meje, preko katere Angleži ne bodo

fana ustanovil šentpeterski vikar Matija Samsa z raznimi desetninami, katere je bil za 2200 gld. in 16 beneških cekinov nakupil okoli Rudnika in Lipoglava. Opat Božjega groba je imel dolžnost, z darovi, katere so ljudje dajali v pušico, popravljati kapelo in znamenja od Ljubljane do Štepanje Vasi.

Precej po ustanovitvi kapele se je pričelo romanje k Božjemu grobu. Okoli leta 1688., za časa opata Ivana Henrika pl. Stemberga, je bil naval ljudij k Božjemu grobu v postu velikanski. Sv. maše so se začele brati precej ob zori. Zgodovinar Valvasor nam pripoveduje, da so ob njegovem času ljudje nosili po postajah od Ljubljane do Božjega groba in nazaj na ramenih za pokoro velike križe. Dandanašnji nekateri Ljubljančani bolj mislijo na vživanje, kot na pokoro. Kako nedeljo večer ima včasih kdo pravi križ, preden se primaje „z mokroto obložen“ od Štepanje Vasi do Ljubljane. Mnogo jih pa hodi k Božjemu grobu z dobrim namenom in pobožno opravijo božjo pot Križanemu na čast.

Obiskovalce cerkve Božjega groba opozarjamo na lepo prenovljeno cerkev sv. Štefana, ki je pod č. g. župnikom Malenškom dobila izredno umetniške okraske. Veliki marmorni oltar je izdelal kamnoseški mojster Feliks Toman iz Ljubljane, fini lesteneč g. Zadnikar in podoba sv. Štefana je izvrstno delo prvega slovenskega slikarja Jurija Šubica.

prišli s celimi črepinjami. Predsednik Krüger je te dni dejal: „Za svobodo se ne bomo več vojskovali, ko bomo mrtvi. Naše čete se vračajo s prve obrambne črte na lastna tla. Vojna v Natalu je bila za nas delj časa ugodna, nego smo sami pričakovali. Angleži ne pridejo nikdar do Pretorije. Vsi poveljniki so složni, med nami ni nikakega nesporazumljenja. Bog nam pomagaj! Angleži so vjetega burskega generala Cronjeja prepeljali na otok sv. Helene.“

Domače novice.

Obrtniški shod. Konservativno obrtno društvo v Ljubljani vabi k javnemu shodu, ki bode v ponedeljek 19. marca 1900 (praznik sv. Jožefa) ob 10 uri dopoldne v salonu pri Maliču nasproti pošte. Vspored: 1.) Prisilna delavnica in obrtniki (poročilo o uspehu deputacije, katere je bila pri predstojnikih raznih zavodov) 2.) Mestne vožnje 3.) Brezobrestno posojilo, katerega so ob času potresne katastrofe prejeli obrtniki, in kaj nam je vkriniti. 4.) Raznoterosti. Obrtniki, vstopimo skupno v boj za obstanek poštenega obrta! V združenju je moč! Ivan Kregar, t. č. predsednik. Fran Žan, t. č. tajnik.

Javno predavanje. Prihodnjo sredo bo v „Katoliškem Domu“ predaval gosp. kanonik dr. Lampe o črticah iz darvinizma.

Le na dan s tiskovinami! „Slov. Narod“ je zoper to, da bi se izdale posebne tiskovine za tiste, ki žele polajšav glede potresnih državnih posojil, češ, vsak naj se obrne na društvo ljubljanskih hišnih posestnikov. To je kratkovidnost. V tem društvu politično nekaj škriplje in mi še ljubljanskim posestnikom ne moremo svetovati, da bi se vpisali, ker pri podobnih društvih ni treba politike. Pomoči pa potrebuje tudi na tisoče ljudij zunaj Ljubljane. Torej le na dan s tiskovinami, splošni tiskani uzorci so potrebni, v sredi naj se pusti prazen prostor, v katerem bo vsakdo razložil pismo, zakaj je olajšave posebno potreben.

„Sveta pokorščina.“ Malovrh je v soboto v „Narodu“ ukazal Gabrščeku v Gorici, da naj „z vso ostrostjo in čilostjo“ v Soči napade kardinala Missio, ker ta hoče razširiti goriško deško semenišče. Gabršček je naenkrat in bolj zvesto ubogal kot najbolj ponižni kužek. Zadnji terek je že pritresel v „Soči“ obširen članek, v katerem bije po kardinalu in duhovnih. Zavod, pravi Gabršček, naj bi kardinal vzdrževal sam, ker ima velikanske dohodke. Ljudstvo pa Gabršček pozivlje, da naj nikar ne daruje niti novčiča za malo semenišče, češ da na Goriškem ni pomanjkanja duhovnov, ampak hočejo s to pretezo le črni klerikalci, kardinal in nunci, do cela omrežiti narod in pehati ga v vedno večjo temoto. Članek končuje Gabršček z besedami: „Mi smo govorili!“ — Takó je Gabršček v „sveti pokorščini“ ubogal tistega Malovrha, o katerem je lansko leto osovrej še nabiral podatkov po štajarskih farovžih, da bi ga primerno naslikal pred sodiščem.

Čedne razmere morajo vladati pri „Goriški ljudski posojilnici“. Dr. Tuma je s strahom poročal v „Soči“, da se prikazujejo noter in kupujejo deleže nezakonski pari goriških nunciev in kuharic. „Sočin“ pisar se pa grozno jezi nad dvema doktorjema, češ, da sta špijona, in da bode nova liberalna banda z njima že primerno obračunala, da bosta pomnila, kdaj sta služila „goričanski“ bandi. Dr. Tuma je prepričan, da bi čr. Gregorčič rad dobil posojilnico v pest, da bi jo molzel za bankrotirano „goričansko“ bando. — Tako pisarenje je gotovo čedno, ali pa še celo — sumljivo za sedaj vladajočo bando. Da tako lepo pišejo le napredni narodnjaki, ki ljubijo „Boga in narod“, je dokazano.

Boj proti celjski zadrugi „Merkur“. Nemci napenjajo vse sile, da bi preprečili to zadrugo, ker vedo, da jim bo odvzela mnogo sredstev za „heilanje“. Strašili so najprej, da bo zadruga „konsumno društvo“. Razven dr. Tavčarja se jim ni vsedel nihče na limanica. Celjski Rakuš, kateremu je zadruga najbolj na poti, je potem pričel razpošiljati svoje cenike v trobojnicah, a slovenski svet se mu je smejal in mu kazal fige. Sedaj poročajo „Slovenca“: „Ko Nemcu vse od-

reče in je sila največja, je pomoč vlade in njenih organov najbližja. To se vidi v Ljubljani in sploh na Kranjskem mnogokrat. Na Štajarskem je to seveda ob sebi razumno. Merkur je bil v združnem registru že nad mesec dni vpisan, ko se je spomnila finančna prokuratura štajarska, katere načelnik dr. Gustav Conrad je baje dober prijatelj in somišljenik Rakužev, da iz tega izvira nesreča in škoda za državo in njene finance. Prijavila je ničnost in seveda senat graškega nadsodišča pod predsedstvom glasovitega Ledinega, ki ima o pravu jako čudne pojme, ki je pa sicer imeniten interpret postav v prilog Nemcem, je ničnosti ugodil ter okrožnemu sodišču v Celju ukazal, da zadrugo Merkur iz združnega registra zbríše. V pojasnilo onim, ki se bojé za svoj denar ali za obstoj podjetja „Merkur“, še sledeče: Trgovina Merkur ne trpi vsled tega izbrisa, tudi ko bi obveljal, prav nič, ker bo trgovsko sodno protokolirana firma na delnice, ki lahko samostojno obstoji. Če se zadruga Merkur zbríše, ostane v trgovskem registru „Trgovina z železom Merkur“ še vedno protokolirana, ker je le formalno zedinjena z zadrugo Merkur, katere veja ali poseben samostojen odsek naj bi bila po namenu naših narodno-gospodarskih organizatorjev. Torej tudi graški Ledineg ne bode rešil malh celjskih nemškutarjev.“

Ljubljanski občinski svet se je končno vender spomnil jubileja sv. očeta. V dveh sejah je jubilej prezrl, v zadnji, ko ni bil dr. Tavčar navzoč, je pa župan naznanil, da bode imenom ljubljanskega občinskega sveta čestital sv. očetu. Občinski svetniki so mej županovim naznanilom obsedeli in se niti toliko niso dvignili kakor, Židje ob Luegerjevi čestitki sv. očetu v dunajskem občinskem svetu. S kislimi obrazi so obč. svetniki dovolili županu, odposlati čestitko, ker se kaj malo zлага z napadom v „Narodu“ o „papeževi kletvi“. Župan bi zakril „udanost“ svojih somišljenikov le, ako bi predlagal protest obč. sveta proti pisavi „Slov. Naroda“, saj ima „ogorčenje“ za opozicijske liste čisto pri najneznatnejši stvari takoj pri rokah.

Podružnico sv. Cirila in Metoda v Litiji pozivlja več Litijanov (?) v „Slov. Narodu“, naj se izjavi, kdaj je sodnijski adjunkt Cotman napadel družbo sv. Cirila in Metoda. Odgovarjamo po izvirnem poročilu osebe svedokinje: Adjunkt Cotman je dne 26. dec. 1899 zvečer v Črnem Potoku pri Litiji — kakor že povedano — res napadel družbo sv. Cirila in Metoda ter tako razdivjano udrihal po dičnih šolskih sestrah, družbenih itd., da ga je celo nad vse prizanesljivi g. notar Svetec moral krotiti ter družbo in čč. šolske sestre zagovarjati. Ni li res, gospod Lapajne? — Opravičeno pa je drugo vprašanje: Kdo so namreč tisti gospodje, ki kar cele noči po Litiji popivajo, krokajo? — hočemo li na dan s pikantnostmi? .. O metla, kje si?

Proslava sv. očeta v „Katol. Domu“. Preteklo nedeljo so dali ljubljanski krščanski socialci duška svojemu spoštovanju do sv. očeta ter so priredili proslavo njemu na čast po že naznanjenem vspredu. Občinstva je bilo toliko, da polovica došlih ni dobila prostora, zato se proslava prihodnjo nedeljo dne 25. t. m. ponovi. Ker vemo, da bodo mladi igralci drugič še boljši, nego prvokrat, bomo poročilo o prekrasni predstavi priobčili prihodnjič.

„Slovenska krščanska-socijalna zveza v Ljubljani“ vabi k proslavi 90letnega jubileja sv. očeta Leona XIII., katero na splošno željo ponovi v nedeljo, dne 25. marca 1900 v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ točno ob 7. uri zvečer na korist škofovim šolskim zavodom. Vspored: 1.) Prolog. 2.) Živa podoba. 3.) „Mlini pod zemljo“ ali „Zadnje ure paganstva v Rimu“. Igra v štirih dejanjih, predstavlja društveni dramatični odsek. — Vrši se v Rimu. — Nove kulise. Pred igro in mej posameznimi dejanji udarja društveni tamburaški klub. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 gld., II. vrste 60 kr., III. vrste 40 kr., IV. vrste 30 kr., V. vrste 20 kr. Stojišča 10 kr. Sedeži se prodajajo vsak dan od 8. ure dop. do 1. ure popoldne in od 7.—9. ure zvečer pri hišniku v „Katol. Domu“ in v nedeljo zvečer pri blagajni. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mestne vage. V rokah imamo jeden „Tehtnični listek“ mestne klavnice in jeden „Wag Zettel“. Prvi določa težo 640 kg, drugi pa za isto težo 750 kg. Da bi vol od dolenske mitnice do klavnice tako shujšal pač ni misliti. Mora biti kaj napačnega pri vagah.

Tavčarjev nos, katerega smo že enkrat fotografirali, šnafa povsod. Te dni je zašnofal, da bode v Polhovem Gradcu škof spovedoval device in devičarje. Pristavil je pa „Narod“ smrkavo laž, da se bo pri tej priliki kupčevalo s spovednimi listki in da spovednega listka ne dobi, kdor izmed fantov in deklet ne pristopi bratovščini, oziroma ne plača grošev. — Poroča se nam, da je dr. Tavčar to opisal po svoji pameti. Nam se zdi vtikanje zloglasnega „nosa“ v cerkvene zadeve sploh skrajno nesramno. Tavčarjev nos naj rajši pošnufa, kdaj so njegovi „Sokoli“ zadnjič — „kupili“ spovedne listke.

Najsposobnejši zapisnikar v ljubljanskem obč. svetu je g. Elija Predovič. V zadnji seji ga je župan imenoval zapisnikarjem. Predovič je debelo pogledal nagajivega župana. Predovičev zapisnik bode baje razstavljen na bodoči umetniški razstavi v Ljubljani.

Romanje v Rim. Oglasilo se je doslej nad 400 romarjev, tako, da je romanje zagotovljeno. Pridružijo se še Goričani. Dan odhoda bode v ponedeljek po beli nedelji dne 23. aprila. Romanje v tretjem razredu bode stalo z vožnjo, hrano in drugimi potrebščinami okoli 70 gld. Kdor hoče romati v Rim naj pošlje vsaj do 27. marca denar za vožnjo za III. razred 25 gld., za II. razred 42 gld. na naslov: dr. Koren, kanonik, Ljubljana.

Na občnem zboru kovinske zadruga v Ljubljani se je sklenilo, storiti korake, da se društvena bolniška blagajna vajencev razpusti in se pridruži okrajni bolniški blagajni.

Ubogi šnopsarji! Tudi v kamniškem okraju je padla na šnopsarje odločba, da krčmarji ne smejo točiti žganih opojnih pijač v sobotah od 5. ure popoldne in v nedeljah od 12 ure nadalje.

Jubilejsko ces. spominsko svetinjo še dobe poštni ekspeditorji, ki so 2. dec. 1898 bili kot taki že pet let v službi, pomožni uradniki poštnohраниlničnega urada, ki so ob istem času imeli tri službena leta in so že dovršili 21. leto, in dalje drž. manipulacijski diurnisti na sistemiziranih mestih, ki so bili 2. dec. 1898 tri leta na svojem mestu.

Občinske volitve v Trstu bodo 27. 28. 30. in 31. t. m. ter 2. in 4. aprila. Okolica bode volila 8. aprila. Tržaški magistrat je zadal veliko brco Slovincem. Odbil je vse slovenske reklamacije, češ, da so pisane v jeziku, ki ni jezik občine. No, končno se je magistrat moral udati ter je reklamacije vsled utoka političnega društva „Edinost“ ugodno rešil.

Štajarski Nemci in slovensko šolstvo. Deželni šolski svet štajarski je odbil prošnjo kraj. šolskega sveta celjskega za razširjenje okoliške šole v Celju v petrazrednico.

Potrjeni zakoni. Cesar je potrdil od dež. zbora koroškega sklenjeni zakon o zlaganju zemljiških posestev in zakon, s katerim se nekaj spreminja zakon z dne 5. julija 1885 o delitvi skupnih zemljiških posestij.

Samomor učitelja. Začasni vodja ljudske šole v Fari pri Kostelu Jan. Zupanec je skočil v Kolpo in utonil. Pravijo da se mu je zmešalo.

Mojsterska zadruga v Kranju ima jutri osnovalni shod.

Z Gorenjskega nam piše Mohorjan: Prav izpod peresa mi je vzel v zadnjem listu dopisnik iz dolenske strani besede, tičoč se naše družbe sv. Mohorja. Istega, prav istega mnenja glede Koledarja in zabavnega berila sem tudi jaz in, smelo trdim, sploh vsi Gorenjci — Mohorjani. Le obširnih zanimivih povestij, teh vse pogreša, vse kar hrepeni po berilu te vrste. Res pametna misel, prav umesten nasvet! Koledar z imenikom v posebni knjigi priročne oblike, zraven pa še sedma knjiga, obsegajoča jedno samo obširno povest! To bo veselje med Mohorjani! Sedma knjiga, in to povest, ta bo vlekla in gotovo prav izdatno množila Mohorsko armado; zato tudi upam za trdno, da bo slavni

družbin odbor radovoljno in z veseljem upošteval ta resni nasvet, blagohotno to željo, ki jo goje brez dvombe vsi Mohorjani. Zato kličem: Bog blagoslavljal in krepil vsestranski našo dično družbo in daj, da se skoro izpolnijo naše želje glede sedme, izključno pripovedne družbine knjige!

Iz konjiške okolice se nam piše: Poročal sem Vam zadnjič nekoliko o čadramski šoli; danes pa moram nekaj povedati iz visokega Keblja. Tam sem zadel na kopo otrok, ki so, pasoč ovce, kozle in koštrune, prav po pohorsko med seboj nemški kramljali! Ovce, kozli in koštruni so to pohorsko nemščino pobirali in bili je tako veseli, da so se kar po nemško začeli med seboj trkati! Ta tudi ni čudno; saj ima Kebelj na zelenem Pohorju na enorazredni šoli učitelja, ki se neki močno trudi — i to bojda „z vspehom“ — da bi vbil že drobnim Pohorčkom nemščino v glavo. Učitelj na tej šoli je „jungovec“ in se piše Pukmeister. On je baje tudi že skočil v Hórvatekov socijalno-demokratski nemški koš. Tako je vsaj zvedel popotnik

Shod štajarskih jungovcev. O veliki noči ali o binkošti namerava osrednje vodstvo v Gradcu sklicati shod zaupnih mož, na katerem se bodo baje kovali važni sklepi. Tako vsaj poroča štajarska „Schul- und Lehrerzeitung“, v 4. številki.

Proti prof. Frischaufu, prijatelju slovenskega planinstva, so priredili v torek nemško-nacionalni dijaki demonstracijo, ko je pričel zopet predavati po končanem dopustu na graškem vseučilišču. Tudi v četrtek so se ponovile demonstracije. Zabranil se je sicer dijakom, ki nimajo pri Frischaufovih predavanjih nič opraviti, vstop v dvorano, a kričachi so se zbrali pred vrati in tulili „Die Wacht am Rhein“ in cvilili „Pereat Slovenenfreund!“ Surovost nemške kulture pač ne pozna mej.

Prva slovenska kiparska in slikarska razstava v Ljubljani se priredi meseca septembra. Za razstavo se je oglasilo že dokaj slovenskih umetnikov.

Slovinci v Mariboru nameravajo ustanoviti slovensko šolo. Ta šola bo velevažna trdnjava ob slovensko-nemški meji. Slovenci, spominjajte se je z darovi!

Ljubljanske novice. Bolčev Pepe še vedno nima „žleifov“ pri svojih vozeh. — 24 ur za dve zemlji je dobil Fran Podgoršek, krojač pri Hribarju. Mož je v pijanosti vzel dve zemlji pri Zalarju — Na Marijinem trgu je omedlel diurnist Kronabettvogel iz Gornjega Grada. Že več mesecev je bil brez službe. Omedlel je vsled oslabelosti. — V izložbeno okno trgovca Lekandra v Kolodvorskih ulicah sta vlomila mladoletna brata Slamnik. Pokrala sta sosebno veliko „abgusa“ ter ga izpila. — K zlatarju Tamborniniju je prišel v torek popoldne zloglasni znani brivski pomočnik in postopač Burger, ki je nedavno napadel Počivavnikovo dekle. Rekel je zlatarju, da je zlatarski pomočnik ter ga prosil podpore. Zlatar mu je dal 20 vinarjev, mej tem časom pa je Burger izmaknil 70 kron vreden zlat diamantni prstan. Prodajal je potem plen Burger pri zlatarju Černetu in pri Laku v Prečnih ulicah, kjer ga je zasačil policaj. — Radi napada na kazinskega restavraterja je dobil Iv. Jaklič, ki se je bahal, da je bil že med Buri v Afriki, štiri mesece zapora. — Novo tamburaško društvo „Zora“ se snuje v Ljubljani. — Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo je preteklo soboto praznovalo 30letnico svojega obstanka. — Vojaški nabor, kateri se bode vršil letos v Ljubljani 27. 28. in 29. marca bode od letos naprej brez vojaških patrolj in bodo fantje nadzorovani samo po policiji. — Gierkovo avtomatično gledališče pod Tivoli je pogorelo.

Tat v celjski opatiji. V celjski opatiji je služil Franc Aplenc, doma iz Verač pri Podčetrtku. Hinavsko si je znal pridobiti zaupanje g. opata, ki mu je zaupal tudi ključ vinske kleti. Aplenc je opatovo vino vse prodal po Celju ter jo z denarjem odpihal. Ljubljanska policija ga je aretovala.

Zadružna novica. Na 15. občnem zboru nemških zadrug v Breslavi se je soglasno

vsprejel tudi naslednji predlog: „Zadružno prodavanje jajec je važno sredstvo, da se povzdigne domače perutnistvo. Zadružna organizacija za prodavanje jajec se naj torej v vso močjo pospešuje!“ Te besede veljajo tudi Slovincem.

Drobne novice. „Karlovački glas“ javlja, da pridejo slovenski igralci iz Ljubljane prihodnji mesec gostovat v Karlovec. — Tržaški „Sokol“ je prekosil ljubljanskega. K telovadbi hodi vstrajno 60 telovadcev. — Štajarski deželni poslanec Sahner je odložil mandat, ker ga je pričelo stiskati sodišče. — Radomeljskemu poštarju J. Potokarju je ukradla 13letna Katarina Prešern mnogo vrednostnih stvari in okoli 100 K. Mlada tatica je izpovedala, da je okradla poštarja, ker ji je to naročila nje mati. Brezvestno mater imajo pod ključem. — Državnim živinozdravnikom se bodo plače zvišale. — V kamnolomu v Podpeči je padel raz visočine 7 sežnjev hišni posestnik Čot iz Notranjih Goric. — Umrl je v Lescah posestnik Iv. Wucherer, v Novem Mestu pa hotelier Schwarz. — „Sokol“ se je ustanovil v Solkanu. — Odbor celjske okoliške občine je na justično ministerstvo vložil pritožbo proti sestavi celjske porotniške liste za leto 1900, v katero so sprejeti skoro sami nemški nacionalci. — Südmarcha ima na Koroškem 28 podružnic z 2853 člani.

Koliko je učiteljev na Kranjskem. Personalstatus, ki je izšel v Schwentnerjevi založbi, izkazuje na Kranjskem 522 stalno nameščenih učiteljev in učiteljic. Od teh jih je 63 v prvem plačilnem razredu, 95 v drugem, 190 v tretjem in 175 v četrtem.

Pred mariborskimi porotniki ja dobila v ponedeljek Liza Žimic iz Roperca 2 leti težke ječe, ker je do smrti pobila 68letno mater svojega moža. — V torek so obsodili 24letnega viničarjevega sina Franc Luknarja, ker je 56letno vdovo Marijo Gaberc v njeni koči ustrelil in jo hotel oropati, na smrt na vislicah.

Vodja nemško-nacionalnih delavcev na Štajarskem. Franko Stein je dež. poslanec iz Heba in vodi nemško-nacionalne delavce, katerih ima sedaj organizovanih okoli 50.000. Te dni je prišel v Maribor in Marnberg agitovat mej delavce za svoje pruske neslanosti. Mej delavci je dobil na Štajarskem malo kalinov, pač pa mu je velike komplimente delal mariborski dr. E. Glantschnigg.

Kopališče v Kamniku vabi h koncertu, katerega priredi „Kamniški salonski orkester“ s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Lira“ v dvorani zdravilišča v ponedeljek, dne 19. sušca 1900. Začetek ob 8. uri zvečer. Vtopnina 80 v.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Dunaj, dne 12. marca 1900.

Zbornica je pričela razpravo o predlogi zaradi vojaških novincev, a pred razpravo je zahteval dr. Gessmann, da se znana klauzula zaradi laškega vina ne sprejme več v trgovinsko pogodbo z Laško.

Poslanec Herzmannsky, pristaš nemške ljudske stranke, je izjavil, da njegova stranka ne bo glasovala za vojaško predlogo, ker politične razmere še niso v toliko pojasnjene, da bi stranka smela sedanji vladi zaupati.

Slovenec pl. Berks se je laskal Čehom, da so obstrukcijo o vojaški predlogi opustili, pripovedoval, da ne zaupa vladi, a da bo vendar glasoval za predlogo. Govornik je govoril v lastnem imenu in ne kot delegat Slovincem.

Dr. Okunievski, radikalni Rutenc, se je izrazil proti predlogi, ker ne zaupa vodstvu avstrijske vojske.

Dr. Scheicher, krščanski socijalec, je zahteval, da naj ostane kmečki sin v namestni rezervi, sicer je poljedelstvo preveč oškodovano.

Poslanec Tschernigg, pristaš nemške ljudske stranke, je zahteval, da naj izostanejo vojaške vaje v 11. in 12. službenem letu vojaka in da naj se odstranijo letni veliki manevri, ki niso družega, kakor otročje vaje odraslih.

Slovenec Pogačnik je govoril o načinu prijavljenja vojakov, želel je, da se odpravi pri naboru žrebanje in zahteval, da se obvestijo

stariši ali sorodniki o kaki bolezni vojaka, ter da se jim dovoli prosta vožnja po železnicah k bolniku in tudi pregleda pisemska pristojbina. Govor je bil stvarjen in je poslušalcem, ki so ga odobraval, zelo ugajal.

Dr. Engel, načelnik češke delegacije, je izjavil, da so Čehi o vprašanju kontingenta novincev zaradi tega obstrukcijo opustili, ker nočejo avstrijskemu cesarju in češkemu kralju onemogočiti vzdrževanje mogočne vojske, — da pa za predlogo tudi nočejo glasovati, ker ne zaupajo niti vodstvu vojske, niti sedajnemu ministertvu. Ta izjava je bila politični oddelek cele razprave. Zaključila se je potem generalna debata in govorila sta še glavna govornika in sicer dr. Schücker za predlogo, dr. Herold pa proti njej, ponavljajoč isto, kar se je zadnje dni o političnem položaju od različnih strank že povedalo, in zbornica je prestopila v specialno debato.

Mladočeha Doležal in dr. Lang sta zahtevala v razsežnih govorih, da naj se v razpravi stoječa postava šele tedaj uveljavi, kadar bo novi vojaški zakon in vojaški kazenski postopek zadobil veljavo. Po teh govorih se je pa ta razprava pretrgala in dr. Dipauly in dr. Kramar sta kot načelnika odseka, ki ima razpravljati o delavski stavki poročala, da odsek delovanja še ni končal, ker je zaslišanje zvedencev vzelo veliko časa.

Dunaj, dne 13. marca 1900.

Nadaljevala se je razprava o vojaških novincih.

Čeh Hofica je zahteval povečanje mornarice, — govoril o „Zde“ vprašanju in popisoval, kako se vojak prostak trpinči. Dr. Pfersche je naznanil zbornici, da bodo njegovi pristaši glasovali za zakon, ker politični položaj v zbornici ni tako tragičen, kakor se popisuje. Poslanec Böhme je želel, da bi prevzeli mali obrtniki dobave za vojsko, osobito v kolikor se potrebuje perila. Zadnji govornik Plas je govoril o potrebah kmeta, želel da se spremeni zakon o plačilih onih, ki niso vojaki, in zahteval od vojaške uprave, da se obvestijo stariši ali sorodniki, če zbolijo vojak.

Zbornica je sprejela potem zakon v drugem in tretjem branju in s tem se je završil čin, ki se od leta 1896, ni zgodil, kajti zbornica je istega leta zadnjič privolila vladi vojaške novince. To dejstvo pa kaže, da so se v zbornici razmere zboljšale, in da ima vlada pokazati odločen vspeh.

Zbornica je potem nadaljevala razpravo o stavki rudokopov.

Socijalist Daszynski je izzival vlado in je žalil sorodnika cesarjevega ter napadal uradnike okrajev, kjer se je stavka primerila, in klical preko zborničnih oken delavce na odločen odpor.

Poslanec Steiner je zastopal misel, da ne kaže osemurno delo vpeljati prej, predno se to ne zgodi tudi na Pruskem.

Dr. Baernreither je obsojal govore socijalistov in želel, da bi se skoraj posrečila poravnava med delavci in med posestniki rudokopov, ker poravnava dobrohotno vpliva, zmaga pa užali podleglega, a vlada, da naj posreduje pri tej akciji.

Zastopnik Poljakov Dr. grof Dzieduzycki je izjavil, da bodo glasovali Poljaki za predlog, ker je pravičen, in zbornica je sprejela potem jednoglasno predlog, da naj vlada z vso močjo vpliva na to, da se stavka konča in delavcem pravične zahteve izvrše.

Na interpelacijo Dobrnig-a je odgovoril načelnik železniškega odseka Čeh Kaftan, da njegov odsek zaradi tega ne more pretresovati vladne predloge o novi progji v Trst, ker so klubovi člani v drugih odsekih upreženi. Res pa je, da Čehi zato ne puste temu odseku delovati, da delajo s tem sitnosti vladi. Kako bodo prenašali slovenski delegatje to za slovensko zemljo silno škodljivo postopanje Čehov, bo pokazala prihodnost, nikakor ni dvomiti, da se bodo skoraj naveličali takih škodljivih priateljcev.

Dunaj, dne 15. marca 1900.

Začetkom današnje seje je naznanil zbornični predsednik dr. pl. Fuchs, da se bodo vršile v petek 16. m. volitve v delegacije. Ministri Hartel, Witek, Böhm in Spens so pa odgovarjali na razne interpelacije. Potem se je prestopilo na dnevni red in govorili so v zakonu gledé živinske kuge poslanci: Kaiser, Türk, Lecher, dr. Gessman in Pieška. Vsi so povdarjali, da je Avstrija veterinarno dobro uravnana, da je pa v Ogerski ta stran uprave popolnoma zanemarjena in da nastajajo ondi kužne bolezni, ki škodujejo tej strani države, ker se vtihotaplja tudi semkaj kužna bolezen, in da je zaradi tega cela Avstrija v eksportu živine silno oškodovana. Poslanec Pfeifer je posebno razpravljal kranjske razmere v tej zadevi in dokazoval po posamnih slučajih, kako trpi dolenski kmet pod kugo, ki prihaja navadno iz Ogerske, ter zahteval, da naj vlada skrbi za to, da se zboljšajo razmere na Ogerskem.

Koncem seje se je zahtevalo od raznih strani, da naj se nadaljuje gospodarsko delo v zbornici in v odsekih, ter kazalo na Čeha, da ovirajo s svojo obstrukcijo po odsekih zbornico.

Dunaj, 16. marca 1900.

Začetkom seje je povedal ministerski predsednik dr. pl. Körber, da so na prihodnji teden sklicani deželni zbori in da namerava vlada po končanih deželnih zbiorih sklicati delegacije, in da bode potem tekom meseca maja nadaljevala zbornica svoje delovanje.

Za to izjavo je odgovoril zbornični predsednik dr. pl. Fuchs na vprašanje poslanca Iro, zakaj da ni sprejel neke interpelacije, a ta odgovor je vzbudil surovo naravo Schönererjevo. Njegova strančica je namreč zbrala izrezke po državnem pravdnistvu zaplenjenih člankov raznih časopisov in knjig, koje je zakrivila ta svojat, in jih predložila v razsežju 12 pol predsedništvu v obliki interpelacije. Začetkom je bilo 15 podpisov na interpelaciji, ker sta pa dva podpisovalca odstopila, ni bila interpelacija dovoljno podprta in predsednik jo je Iro-tu vrnil. — Ta čin je vzbudil silni krik, Schönerer, Iro, Türk so kar besneli in čuli so se glasovi, kakor za časa divje nemške obstrukcije. Ko je Schönerer, razburjen kakor divja živina, onemogel v kričanju, se je pričela razprava o prvi točki dnevnega reda t. j. o pogodbi med Avstrijo z Ogersko in Špansko zaradi zaščitja iznajdb i. t. d.

Poslanec dr. Menger je predlagal, da naj se razširi patentni urad in zbornica je potrdila navedeno pogodbo.

Tudi zakon o delavski statistiki se je sprejel, ne da bi se kaka prememba privolila, in ostane še vladna predloga o premembi §§ 59 in 60 obrtnega zakona za razpravo v dveh dneh, kar se gotovo zgodi, kajti delavnost zbornice je v zadnjem trenutku precejšnja.

Seja se je prekinila ob 4. uri. Ob 6. uri se je nadaljevala seja. Izvršile so se volitve v delegacije. Iz Kranjskega sta voljena v delegacijo Vencajz za delegata, Dr. Krek za namestnika.

Najnovejše vesti.

Osebnost Včeraj je bil na graškem vseučilišču promoviran Ljubljčan g. Franc Göstel doktorjem vsega zdravilstva.

Romarji v Rim bodo skrbeli za hrano mej vožnjo tja in nazaj sami, v Rimu bo pa najbrže hrana skupna in sicer tam, kjer bo stanovanje. Klobas, oslajenega kruha in smodk pa ne kaže veliko jemati na Italijansko. Iz šentpeterske fare v Ljubljani se je oglasilo 54 ro marjev.

Ustrelil se je okrajni komisar g. Avgust pl. Fladung v Kranju. To je že tretji uradnik, ki se je pri kranjskem okrajnem glavarstvu tekom sedmih let ustrelil.

Slov. del. stavbeno društvo v Ljubljani ima na praznik sv. Jožefa ob 8 uri zjutraj sv. mašo v stolni cerkvi. Zvečer ob 7. uri je družbinski večer v gostilniških prostorih „Rokodelskega Doma.“

Italijansko politično društvo za Istro je sklenilo, da se s Slovenci ne bode pobotalo, ker

hoče ohraniti sedanjo laško posest in laški značaj deželnega zbora.

Rusija mobilizuje vojsko na suhem in na morju. Sodi se, da se gre proti Turčiji zaradi neke železnice. A bolj gotovo ima Rusija, ako se res oborožuje, pred očmi Angleško.

Vojna v južni Afriki. Brzojavke iz Londona izražajo bojazen, da bodo Buri razstrelili z dinamitom Johannesburg in rudokope v bližini mesta. Iz zlatih rudnikov se je dobival na leto peti del zlata na svetu. Uničenje teh rudnikov bi bilo uničenje ogromnega kapitala. Ves svet bi začutil, ako Buri to izvrše in Krüger računa, da s to grožnjo upliva na pošteno poravnavo. Sedež Oranje države so Buri premestili v Kroonstadt.

Razne stvari.

Štefanija drugič omožena. Bodoči soprog nadvojvodinje Štefanije, grof Elemer Lonyay, je bil rojen leta 1863. Svoje juridične študije je dovršil na budimpeštanskem vseučilišču ter se posvetil diplomatični karieri, ki ga je dovedla skoraj na vse evropske dvore. Sedaj je legacijski svetovalec v dispoziciji. Pred nekaterimi leti se je seznanil s Štefanijo, najbrže v Londouu. V obeh se je vnela ljubezen, a na poroko nista mogla misliti, ker jima je stalo na poti več ovir. Dopisovala pa sta si redno vsak dan. Sedaj je grof Lonyay, ki je bil protestant, pristopil v katoliško vero in tudi materialne stvari so urejene. Grof ima 50.000 gld. letnih dohodkov, a Štefanija 100.000 gld. Cesar se je zavezal, za vsacega otroka, ki ga dobita, plačevati na leto po 8000 K. Štefaniji ostane samo naslov „Kraljevska visokost“. Najnovejše vesti trdijo, da poroke ne bo 19. t. m. v Miramaru, ker je ženin Lonyay obolel.

Cronje, vjeti burski junak general, je bival na krovu angleške križarice „Doris“ pred Kapstadtom ter stanoval v sobah admirala. Pri njem sta bila soproga in sin. Ko se je Cronje udal, se je njegova žena obupno bala, da bodo soproga ustrelili. Lord maršal Roberts pa je postopal s Cronjem jako kavalirsko. Sabljo je odvezl Cronjeu lord Kitchener, nato je bil Cronje povabljen k zajutreku ter je sedel na desni strani Roberta. Cronje ni skoraj nič govoril. Le to je dejal, da je imel veliko izgube, da mu je pošel ves smodnik in vse streljivo, in da se zato ni mogel več ustavljal. Neki častnik je ponudil Cronjeu smodko, katero je Cronje pokadil in si potem vzel še jedno. Roberts je ukazal, da se izkazujejo Cronjeu vse vojaške časti, straža mu je prezentirala in vse ga je uljudno pozdravljalo. Izgube Burov so vzlic vsemu tekom 14dnevnega boja z Angleži mnogo manjše, kakor angleške. Mrtvih in ranjenih so imeli Buri komaj eno petino tega kakor Angleži. Tako poročajo angleški časopisi. Ako bi ne bili Angleži vrgli v zrak burskega skladišča za smodnik, ki se je razletelo, bi se bil Cronje še dolgo branil. Angleži pa so imeli balon ter dognali, kje imajo sovražniki streljivo, ter so jim ga zažgali.

Moderen dijak. Neki dijak višje realke v Inomostu je pri skupnem obhajilu spravil sv. hostijo ter jo nesel potem na mestno pokopališče. Ondi jo je pritrdil na drevo in ustrelil nanjo trinajstkrat iz revolverja. Končno jo je poteptal v blato. Grozni bogoskrunež je pokazal s svojim divjim činom sad napredne šole.

Gledališče je pogorelo v Parizu, ki se je imenovalo Comédie française. Le nekaj umetnin so rešili. Zgoreli sta dve osebi.

Burski general Cronje — Avstrijec? „Teplitzer Zeitung“ zatrjuje, da je Cronje iz Toplice na Češkem. Ime Cronje (prej Cronier) je francoskega izvira. Oče generala Cronjeja je prišel kot kuhar s Karlom XII. v Toplice. Bil je lep mož. V Toplicah je vzel v najem hišo „Eiche“ ter je ustanovil ondi „Hotel de France“. V Toplicah se je kmalu oženil. Ženo pa je zapustil in potegnil v svet. Stara gospa Cronier je umrla še le pred desetimi leti. General Cronje je pred nekaj leti iz Transvaala poizvedoval o rodbinskih zadevah.

Zanimivosti po svetu. Močan potres so čutili v nedeljo v Meranu in Arcu. — Pasiva

zlate Prage znašajo 87 milijonov kron. — „Katoliški Dom“ na Dunaju bodo zgradili. Poslopje bode velikansko ter bode imelo veliko gledališko in veliko koncertno dvorano, bralne sobe, hotel, kavarno, restavracijo in javno knjižnico. Dom bode zbirališče kršč. plemstva, meščanstva in delavstva. — Kaznjence za poslanca so si zbrali na Laškem. Ime mu je Batachi. Vlada je njegovo izvolitev razveljavila, a kralj ga bo pomilostil, ker se trdi, da je 21 let nedolžno sedel. — Kardinal Canossa je umrl v Rimu. Rojen je bil 20. aprila 1809 v Veroni, kardinal je bil od 12. marca 1877 l. Bil je starosta sedanjih kardinalov. — Lvovsko tehniko so zaprli radi dijaških demonstracij. — Za novo protestantsko cerkev v Fürstfeldu na Štajarskem je tamonjski katoliški obč. svet dovolil 2000 kron. Kaj bo sedaj reklo upravno sodišče, ki je podpora obč. sveta dunajskega katoliškim cerkvam prepovedalo? — Rusini dobe v Kolomeji svoj samostojni gimnazij. Tako javlja „Dziennik Polski.“ — Bodite oprezní s petrolejskimi svetilnicami! Na Dunaju je neka dekla prilivala petroleja goreči svetilnici. Steklenica in svetilka sta eksplodirali in goreča tekočina se je ulila po dekli. Gospodinja je dekli prihitela na pomoč ter jo rešila, a se pri tem sama telo opekla, da je umrla. — Besen samomorilec je bil gotovo strugar pl. Dugevski v Berlinu. Prerezal si je žile na roki, prepiral trebuh in si zasadil povrh še nož v prsa. — Pri Dunajskem Novem Mestu je neki 26letni Proschek skočil z železniškega voza. Ker se ni ubil, skočil je v vodo, a ker je bila voda prenizka, zaletel se je proti nekemu zidu, da si je preklal glavo. — Ženo prodal je v Galiciji kmet Tinko Klapa iz Bogdanovca za šest goldinarjev občinskemu pisarju Vasilju Huli. Orožništvo je zaplenilo prodano „blago“.

GLASNIK.

Raj socijalnih demokratov.

Z mokraškimi barvami naslikal dr. I. Ž.
(Dalje.)

Če pa računamo še 315 000 delavcev za razne druge potrebe, izvršilo bi že 20% vsega moškega prebivalstva v Avstriji brez otrok in nad 50 let starih mož v 60. dneh vse potrebno delo, ako bi delali na dan po 2½ ure. Ta gosp. prof. Hertzka je gotovo čarovnik. Ko bi drugič računal, morda bi odpravil s sveta sploh vse delo. Celó soc. demokrat Katzenstein zmajuje z glavo nad tem računom in nasvetuje Beblu in Hertzki novo štetev raznih del in opravil. Dalje bi vprašali te osrečevalce ljudstva, ali ni duševni napor resnih učenjakov, uradnikov, učiteljev, zdravnikov itd. tudi plačila vredno delo?

V bodoči državi, piše Bebel, dobi vsaka družina svojo hišico s 5 sobami. Za kratko delo pa bode država zgradila lepe, zračne in prostorne delavnice. „Kar je človeški duh izumil za razsvetljava in kurjavo, za tehnične uredbe in čistoto, vse se bode uporabilo človeštvu v prid. Stanovanja bodo ločena od delavnic, od industrijskega in obrtniškega prahu in ropota. Tehnika je že toliko napredovala, da bode odstranila vse nevarnosti v rudokopih, kemičnih tovarnah itd. Že sedaj bi kemija in tehnika odpravili prah, dim in smrad, ko bi zasebni podjetniki hoteli žrtvovati potrebna denarna sredstva.“

Dokler pa se to ne zgodi, morali bodo vsi po vrsti opravljati vsa težka in neprijetna dela. „Ako mehanika in kemija ne izvršita vseh neprijetnih in zopernih del — kar pa bode mogoče vsled vednega napredka in razvoja tehnike in kemije — in ako se ljudje ne bodo prosto oglašali za težka dela, bode moral vsakdo po vrsti opraviti svoje odkazano delo. Koristnega dela se ne sme nihče sramovati.“

Da, koristnega dela se ne sme nihče sramovati, in vendar se že dandanes množice potepuhov in lenuhov redé po kaznilnicah in prisilnih delavnicah, po javnih ulicah in cestah od znoja drugih! Toda Bebel se tolaži s tem, da v bodoči državi sploh ne bo lenuhov, ne roparjev,

ne tatov, ne ubijavcev, ne pijancev. Vsi ti „izvržki človeštva“ so le žalostna posledica sedanjega reda, kapitalizma in nepotizma.

„Namen družbe je, da se delo vrsti in tako človeštvo vzgaja in izobraža v lepi harmoniji. Vsi razločki med sedanjimi stanovi polagoma zginejo. Danes je seveda malo ljudi, ki bi bili sposobni za razna dela. Toda zdravniki morejo potrditi, da prememba dela okrepuje telo in poživlja telesno in duševno delavnost. Prvi pogoj je, da vsakdo dela v pravi meri po svojih zmožnostih.“

V bodoči državi bodo torej same pridne čebelice brez trotov. Da že danes ne živimo v tem raj, krivi so kapitalisti in razni trinogi, ki obirajo slastna plečeta, kosti pa mečejo delavcu pod noge. Zato pa jih čaka v bodoči državi zaslužena kazen. Kanale bodo čistili, gnoj trosili po njivah, kamen tolkli na cestah in rove kopali po močvirjih! Kdo bo pa krave molzel, prašiče omival, hleve čistil, kolesa mazal, drva sekal? In to vprašate! Mašine vse to storé! Kakor Kurent bode človek sedel za mizo ter ukazal: Miza pogrni se! In vse bode v trenutku stalo na mizi. Pečeni fazani, masleni hlebeci in polne steklenice šampanjca, tokajca, malage in renškega vina. Olkod pa toliko fazanov in šampanjca? Ali ne poznate Darvina in njegovih nauk? Iz krokarjev bodo s časom sami fazani, iz vrabcev jerebice, iz kozlov srne, iz podgan pa teleta. Na Krasu bodo rastle same sočne fige, pomeranče, rožiči in druge sladke stvari. Dolenjski cviček postane renška zlata pijača.

Ali niso norci tisti, ki — se branijo teh vdobnostij, ki zapirajo revnemu človeku bodoči raj? Da, bedaki so, zato pa bodo v bodoči državi za kazen muhe lovili, stenice parili, kamen lomili, češminje obirali, drobnice mleli, želod lušili, gosi pasli in otroke zibali.

Tako šalo na stran! Istina je: Dandanes se jokajo milijoni, da se eden veseli, kakor pravi pesnik. Na tisoče delavcev strada in lakote umira, dočim se pasejo v izobilju mnogi bogatini. Na Češkem n. pr. neki židovski kapitalist vtakne na dan okoli 20 000 gld. čistega dohodka, dočim njegovi premogariji kakor neumna živina ječe in medlé v zaduhlih beznicah ob slabi in nezadostni hrani. Hic Rhodus, hic salta! Kličemo v prvi vrsti državi, da stori svojo dolžnost. Vlada naj brezozirno poseže v to gnezdo, v katerem sedé tolste kukavice. To je zahteva časa, to je socijalno delo v prid človeštva, v pomoč stiskanemu delavcu. Socijalno vprašanje z železno roko in svinčeno peto buta in bije ob vrata. Ako se ne zganejo merodajni krogi še o pravem času, pojde socijalno vprašanje preko njihovih glav na dnevni red. Toda soc. demokratje — to jim povemo na vsa usta — se jako varajo, ako na zemlji pričakujejo nebes. Pač: vsakemu svoje, a ne vsakemu enako! To je zakon narave. Narave človeške pa ne predrugačijo vsi Bebli in Darvini.

b.) Delavski nadzorniki.

Kdor hoče biti soc. demokrat, mora imeti slepo vero, da je mogoče Triglav prestaviti gori na luno. Pravi soc. demokrat mora verjeti največjo budalost, ki mu jo naslikajo v električni luči njegovi učitelji. Vsak otrok vé dobro, da mora v družini biti eden, ki vodi gospodarstvo in ureja delo. A v bodoči državi ne bo nobene vlade, nobenega parlamenta, ne zakonov, ne uradnikov, ne policajev, ne kazni! Vender pa bode „organizovana družba“ vodila vse posle: poljedelstvo, industrijo, trgovino, obrt, sploh vse vrste podjetij. In vse pojde gladko izpod rok brez prestanka, brez štrajka, v vednem razvoju do vrhunca človeškega napredka. Z enim udarcem bode soc. demokracija odpravila dve armadi: uradniško in vojaško. Ali ni to napredek?

Kdor ne veruje, naj posluša Bebla, ki piše: „V socijalistiški državi bodo razmere popolnoma urejene, vsa družba bode solidarno zvezana. Vse se bode vršilo po načrtu v redu. Ko se natančno določi, koliko bo treba kruha, mesa, perila itd., mogoče bode določiti za vsacega dnevni čas dela. Da pa se to zgodi, je treba uprave, ki vodi vse delo v družbi. Sedanje občine morejo biti posamezna podlaga. Vsi odrasli

občani brez razlike spola volijo zaupne osebe, ki bodo vodile uprave. Na čelu vseh krajevnih uprav stoji osrednja uprava — torej ne vlada z oblastjo, ampak le izvršujoči odbor izvoljenih zaupnikov . . . Vse te zaupne službe so le od časa do časa, kakor namen potrebe.“

„V posameznih strokah bodo izvoljeni reditelji vodili delo. Ti reditelji pa niso profozi, kakor večina sedanjih delavskih nadzornikov, ampak priprosti tovariši.“

„Vsakdo si sam izbere svoje delo, ki ga veseli. Ako bi bilo pri eni stroki preveč delavcev, pri drugi premalo, potem uprava razdeli delavske moči. Izvoljeni zaupniki v upravi bodo določevali produkcijo in delavske moči nastavljal na pravih mestih. Tako se bodo kolesa redno vrtila. Seveda bode s časom mogoče, da se bodo vsi člani družbe vrstili kot reditelji. In tako se bode zgodilo, da bode delal eden za vse, vsi za ednega; solidarnost in veselje do dela provzročita veselo tekmovalje, kakršnega sedaj nikjer ne najdemo. To bode tudi pomnožilo produkcije in spopolnilo razne izdelke in pridelke. Nove iznajdbe, nove ideje bodo povzdignile samozavest in splošno blagostanje.“

Toda tovariš Katzenstein že zmajuje z glavo in trdi, da človeška družba ne more biti brez oseb, ki ukazujejo in se pokoré.

Liebknicht danes trdi, da mora biti vsak človek na vse strani prost, a jutri uči, da se mora delavec pokoriti državi in njenim rediteljem.

Tudi se motijo tisti, ki upajo brez dela živeti. Dietzgen pravi v svoji knjigi: „Kdor ne dela, ne dobi plačila.“ Torej naj živi ob zraku.

In naravnost smešno je, če Bebel upa, da se bodo v bodoči državi „tovariši“ vrstili v raznih službah. Prav dobro je Bebla zavrnil v javni seji dne 6. febr. 1893 državni poslanec Richter: „Ako mislite, da je to mogoče, potem pa storite to najprvo v svoji stranki! Kar je mogoče v bodoči državi, to more biti mogoče tudi sedaj med soc. demokrati. Ali se vi vrstite? Ne, kaj šé! Vedno so Bebel, Liebknicht in Singer na čelu! Še manj pa mislite, da bi ženske volili v vodstvo.“

c.) Plačilo za delo.

V bodoči državi dobé vsi enako plačilo, ker med osebami in stanovi ne bo nobenega razločka. Tako uči vsaj Bebel. On pravi: „Ni ga razločka med lenuhom in pridnim delavcem, med inteligentnim in zabitim človekom. Lenuha imenujejo sedaj istega, ki ne dobi dela in je primoran beračiti ter postati postopač; ali pa takega, ki je bil slabo vzgojen in zanemarjen. Nasprotno pa imenujejo časti vrednega moža, ki v denarju sedi, ničesa ne dela ter dobro živi. V bodoči državi bo drugače. Vsi se bodo vzgojevali po enakem kopitu, v enakih razmerah; vsakdo bo delal, kar ga bo veselilo, zato mej ljudmi ne bo tolikega razločka glede sposobnosti. Sploh ga ni normalnega človeka, ki ne bi bil kos največjim zahtevam, ako najde pravo mesto. Ako pa je kdo dobil od narave manj darov, da se ne more z drugimi kosati, potem ga človeška družba ne more kaznovati za napake narave. Istotako ne more posebnega plačila od družbe zahtevati tisti, ki s svojimi sposobnostimi nadkriljuje druga, ker to ni njegova zasluga.“

Tako torej! Ako ima pes predolg rep, pa mu ga odsekaj; če grize, izbij mu zobe. Te sanje bi se uresničile, ko bi bili ljudje angelji. Kdor hoče, da bi bili vsi ljudje enako pametni in delavni, ta mora vzeti koso in socijem človeške glave polagati pred noge. Tako so franc. revolucionarji jednali svet. Kaj bi rekli o človeku, ki bi rekel: „Drevo je drevo, vsa morajo biti enaka“, ter v gozdu nizka drevesa poruval, višja pa na vrhu prikrajšal? Bedak je!

Soc. demokratje znajo kaj lepo slikati bodoči raj. Tako piše Stern. „Družba bo proizvajala za svoje člane vse in vsakemu po njegovi želji. Obdelavala bode polje, travnike, vinograde, gozde in vrtove, zidala hiše, hotele, gledališča, muzeje, izdelavala obleko itd.“

V Goti so sklenili, da dobi vsak delavec po „svoji potrebi“. Kdor bo izvršil določeno mu delo, dobil bo pravico do vsega. Obleko bo do-

bival iz javnih skladišč, jedel bo v hotelu ali pa doma, kamor bo dobival vse potrebne stvari. Reče ne bo v bodoči državi. Tudi hudodelcev ne bo, ker hudodelstva so le posledice sedanje družbe. Tudi pijanci se bodo sprecobrnili. Človek postane pijanec, piše Stern, le vsled revščine ali pa iz lenobe.

Tudi denarja ne potrebuje socialistiška država, modruje Bebel. Dietzgen pa meni, da denar mora ostati in obljubljuje vsakemu delavcu po šest nemških mark na dan.

Sicer pa socialni demokratje še danes niso edini, kako bodo delili mej seboj Sicer pa, čemu si ubijati glave s tem vprašanjem? Prva skrb bodi, da soc. demokratje pridejo do krmila. Ko se izvrši revolucija, postanejo lačni volkovi kar čez noč ponižna jagnjeta.

Kdor trezno razmišlja te socialistiške nauke, mora uvideti, da so neizvršljivi v skrajnih svojih posledicah. Nihče ne more trditi, da je sedaj vse v najlepšem redu, da so ljudje brez napak, vsi uradniki brez hib. Kdor to trdi, drži svoj nos v grmu. Toda v bodoči državi bi morali na vsakem voglu stati trije redarji, v vsaki pisarni po deset uradnikov. Nobena vlada ni grše kradla in brezozirneje zatirala ljudi, kakor ob času prve premembe republike. In vender so bili na krmilu sami, „izvoljeni zaupniki ljudstva“. Državni sužni bi bili delavci sploh; z dežja bi prišli pod kap.

Delavske drobtine.

Slovenski delavci pri sv. očetu. Deputacija slov. kršč. soc. delavcev pojde letos v Rim, da se pokloni sv. očetu in mu izroči v znamenje hvalnosti in udanosti udanostno adresno. V ta namen razpošilja delavsko tajništvo vsem slov. katoliškim delavskim društvom, kjer pa teh ni, posameznim osebam podpisovalne pole, na katere naj se podpišejo vsi delavci in delavke, kakoršnih koli strok ali vrst. Podpišejo naj skupno, ako to ni mogoče, pa mešano. Pole naj se izpolnjene pošlejo kakor najhitreje mogoče nazaj delavskemu tajništvu. Vsi oni, ki žele podpisovalnih pol in jih niso dobili, naj se oglase, toda le iz krajev, kjer se nahajajo delavci. Delavci, somišljeniki! Sveta dolžnost vsakega prepričanega kršč. soc. delavca je, da izkaže spoštovanje do sv. očeta Leona XIII., ki je položil s svojo okrožnico o socialnem vprašanju temelj sedanjemu krščansko-socialnemu gibanju na vesoljnem svetu. Dolžnost naša pa je tudi, da pokažemo svojim nasprotnikom in sramotilcem sv. očeta in krščanstva, da slovensko delavstvo stoji kakor sivi naš Triglav za ideale krščanstva in da ne pusti sramotiti poglavarja katol. cerkve. Pokažite svojo voljo in izročite s svojimi podpisi sv. očetu udanost in ljubezen. Vašo do Njegovih vzvišenih oseb in katoliške cerkve!

Delavsko tajništvo posreduje članom kršč. soc. organizacije službe, daje razne nasvete, spišuje prošnje, pritožbe v delavskih ali obrtnih zadevah. Pisarna se nahaja v „Katol. Domu“ ter je odprta dopoldne.

Slovensko katol. delav. društvo v Ljubljani vabi na društveni shod, ki bo v nedeljo dne 18. t. m. ob 10 uri dopoldne v društvenih prostorih „Katol. Doma“.

Shod na Slapu. Kršč. soc. organizacija pri D. M. v Polju priredi v nedeljo popoldne ob polu četrti uri shod v društvenih prostorih.

Shod v Kranjski Gori. V nedeljo dne 11. t. m. priredilo je „Slovensko katol. delavsko društvo“ iz Ljubljane javen ljudski shod v Kranjski Gori. Predsednikom je bil voljen č. g. župnik Žlogar soglasno. Gostinčar je pojasnil, kaj je kršč. socializem in kaj socialna demokracija. Kršč. socializem temelji na naukih krščanstva, ki so prikladni človeški naravi in pameti. Krščanski nauki so socialni, to nam pričajo božje zapovedi, v katerih je prepovedano vse, kar more škodovati v časnem življenju človeštvu. Nauk in zapoved ljubezni do bližnjega je krona krščanstva z oziranjem na družabno življenje. Da se to danes ne izvršuje, ni krivo krščanstvo, ampak nekrščanstvo. Socialnodemokratski nauk pa v svojem bistvu nasprotuje

naravi človekovi. Nihče ne bode prepustil rad svojega, z delom pridobljenega imetja družbi. Ako bi se hotelo to izvršiti, moralo bi se le s silo, ker smo vsi ljudje kolikor toliko sebični, in sicer po naravi. Če se pa soc. dem. načela glede osebne lastnine izvrše brez proste volje ljudi, je to nasilstvo in nasprotuje svobodi posameznega človeka. Socialni demokratje pa označujejo svobodo, toraj si v tem nasprotujejo. Peter Rozman z Jesenic v zelo humorističnem govoru stavi vprašanje: kje dobimo socialne demokrate. Morda v cerkvi? Ne. Morda strežejo po bolnišnicah? O, tudi ne. Morda uče omike divje narode? O, to pa še manj! Pač pa se dobe po gostilnicah, kjer zapravljajo zadnje novce, mej tem ko njihove žene in otroci gladu mró. Zastopnik „Gospodarske zveze“ g. vodja Sajovic je potem pojasnil koristi gospodarske organizacije. Navedel je napake zadružnih zakonov, povedal je tudi, da gospodarska zadruga Pod Korenom prav uspešno deluje, istotako tudi posojilnice. Znamenje koristi gosp. društev se kaže še prav sosebno v tem, da so prišla od gosposke vprašanja, zakaj da ni v tem kraju nič eksekucij, dočim jih je bilo poprej več. To je dobro znamenje in najlepše spričevalo za gospodarsko organizacijo naroda. Gosp. Tomaž Rožnik je predlagal, da se takoj ustanovi „Katol. izobraževalno društvo“, čemur je shod pritrdil. Ker se ni na poziv predsednikov nihče oglašil k besedi, je gospod. predsednik v krasnem govoru omenjal tudi sv. očeta, katerega sedaj tako nečuvno blatijo nekateri slov. listi, in je predlagal, da se sv. očetu izreče čestitka ob enem pa gnjus nad njegovimi klevetniki. Predlog se je brez ugovora odobril. Nato se je zaključil shod z „Živijo“-klici papežu in cesarju. Shod bode brez dvoma obrodil obilen sad na korist ondotnega ljudstva.

Ljubljanska mestna zavarovalnica za posle. Piše se nam: Mestno zavarovalnico za slučaj bolezni poslov bode tedaj ustanovil ljubljanski magistrat, kakor je iz vpraševalnih pol in iz časniških izjav glede te zavarovalne razvideti. Prav je, da se ta zavarovalnica ustanovi, toda, kakor je iz teh pol razvidno, plačevali se bodo za posle le oskrbni stroški v bolnici za 14 dni; oboleli posli tedaj ne bodejo imeli nobene druge podpore za slučaj bolezni. Gospodarji bodo s to ustanovitvijo obvarovani mnogih stroškov. Pri tej stvari treba sledeče razjasniti: Za gospodarje, kateri izvršujejo kako obrt in pri tej obrti uporabljajo posle, ostane še nadalje dolžnost, svoje posle, katere pri izvrševanju svoje obrti rabijo, imeti zglašene pri okrajni bolniški blagajni. Tedaj gostilničarji, kavarnarji, mesarji, štacunarji itd. in sploh delodajalci, kateri uporabljajo posle pri izvršitvi obrti, morajo imeti v obrti uporabljene posle zglašene pri okrajni bolniški blagajni, sicer jih radi neobjavljenja obrtnih poslov tej blagajni zadene globa. Toliko v pojasnilo, ker marsikdo domneva, da, če bode imel svoje obrtne posle zglašene pri prihodnji mestni zavarovalnici, mu jih ne bode reba imeti zglašene pri okrajni bolniški blagajni.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v 60 (36)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Vzajemo podporno društvo

v Ljubljani 11 (1)

razpisuje službo

praktikanta.

Obrok za zglasitev je

do 25. marca t. l.

Plača za prvo leto je 750 K, pozneje se plača primerno zviša. Prošnjiki naj naznanijo, kdaj bi mogli nastopiti službo.

Polenovko,

dobro namočeno,

priporoča 9 (5—2)

Rudof Petrič

trgovina s špecerijskim blagom.

VALVAZORJEV trg št. 5, nasproti Križanske cerkve.

Domača umetnost! Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 22

v hiši gosp. Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (2) Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnjo župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten vtis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejše priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,

župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.

Slovensko vinogradniško društvo

priporoča slavnemu občinstvu in osobito gg. duhovnikom svojo bogato zalogo **doma prešanega dolenjca**, potem **istrijanca** in **štajerca**, ter finega desetinca vina v steklenicah t. j. **Ijutomeržana**, **bakarsko vodico**, **refoška** in **muškata**.

Vsa vina so pristna, znanstveno preiskana in zanesljivo pri sv. maši porabna.

Preiskovalna spričevala vsikdar na razpolago resnim kupcem.

Naroča se pred naslovom:

12 (3—1)

„Slovensko vinogradniško društvo“ v Ljubljani.